

La relació entre les Ciències i Lletres

Albert Saoner

Entre els temes més o manco permanents de la història de la civilització s'hi troba la qüestió de les dues cultures. En termes més familiars, es tracta de la relació entre les ciències i les lletres. Aquests dos camps plantegen una certa problemàtica sobre la seva delimitació, ja que la qüestió d'*status* que la paraula ciència implica, la qual cosa condueix a l'inflament d'una de les dues àrees pel simple fet d'anteposar-li aquesta paraula a qualsevol àmbit de coneixement. D'aquesta manera hem arribat a vegades a situacions que voregen el ridícul.

Tot i això, la major part de la gent té una noció de sentit comú respecte al que es pot entendre per ciències i lletres, en funció de l'objecte de coneixement, naturalitat o societat, incloent en aquesta darrera tot quant fa referència a l'home i a la cultura. Tothom sap, tanmateix, que aquesta delimitació tan simple és bastant ambigua i poc precisa. Però com que aquí no es tracta d'aprofundir en aquest tema, podem donar per bona aquella noció elemental, amb les matisacions que siguin necessàries.

Pel que fa a la Universitat de les Illes Balears, podríem dividir

els seus estudis en quatre grans àrees: els científics, els tècnics, els de lletres i un quart grup en el qual es podrien incloure els estudis jurídics i econòmics. En aquesta classificació, els estudis de lletres correspondrien **grosso modo** a les anomenades "ciències" humanes, i el darrer grup correspondria a les anomenades "ciències" socials.

Aquestes quatre grans àrees constitueixen habitualment la base general d'una universitat, encara que a vegades els estudis tècnics es concentren en unitats universitàries separades, anomenades politècnics o politècniques.

Sol semblar desitjable que una ciutat universitària tenguí una gama mínima i relativament àmplia de cada una d'aquestes àrees, sobre la qual poden sorgir especialitats privilegiades que d'alguna manera es vagin constituint en la característica distintiva de la universitat. La determinació d'aquestes especialitats pot ser planejada o espontània. En el primer cas la decisió pot respondre a diversos tipus de polítiques universitàries, en gran mesura correlacionades amb diversos tipus de mercats; en el segon cas, es deu al lliure desenvolupament de les forces intel·lectuals que el mateix àmbit universitari ha aconseguit generar, moltes vegades amb ingredients aleatoris.

En el cas de la UIB, els estudis científics i tècnics informàtics constitueixen un excel·lent, i crec que exitós, exemple del primer cas, mentre que el poc temps d'existència de la universitat no permet encara assenyalar quins àmbits de desenvolupament espontani poden arribar a constituir-se en capdavanters.

Però, com s'ha dit abans, a part d'aquestes especialitats característiques, i a vegades per sostenir-se adequadament, ha d'existir una base suficientment àmplia que inclogui l'espectre general de les àrees. En el cas de la UIB, dita base està relativament coberta en els sectors de les ciències naturals i les ciències humanes; ben entès que en ambdós casos seria desitjable una ampliació, però això, com tot, està condicionat per diversos límits, no tan sols econòmics, als quals tota empresa d'aquest tipus s'ha d'adequar necessàriament.

On, segons el meu parer, es dóna una major mancança és a l'àrea de les "ciències" socials, en què un alumnat bastant nombros es veu limitat exclusivament a les llicenciatures jurídiques i econòmiques, que podrien ser complementades per estudis antropològics, administratius, polítics i sociològics, bastant en consonància amb els interessos d'una comunitat autònoma en

els inicis del seu desenvolupament, i amb l'horitzó supranacional europeu que s'està perfilant.

La nostra comunitat i la nostra universitat són joves, però suficientment riques com per poder permetre's apostar per la cultura i fins i tot córrer alguns riscos; sense aquests, no hi ha grans èxits. Una planificació adient pot reduir els riscos a un

mínim raonable, al temps que pot incrementar fortament el rendiment. I aquest no té per què ser únicament cultural o educatiu, encara que ja seria una raó suficient. Sobre els rendiments indirectes de l'educació i de la cultura hi hauria molt que dir i molt que considerar, i es podrien posar molts d'exemples. Podria recordar-se, per posar un sol

exemple, que el turisme omple Florència i no precisament a la recerca del sol i les platges. Fins i tot els exemples extremats poden ser suggeridors ▣

*Catedràtic Universitat
Departament de Filosofia*